

ČAJ

Pro chvíle pohody

ČERVEN 2008

Časopis Autorů Jičínska

Myslitel převažující myšlenky

Ta má váhu, ta ji nemá
ta má význam
ta nesměřuje nikam
tato filosoficky vzato
je sloupem antiky
tato zpívá dvojhlasem
paradoxu a relativity

tahle nahradí Slunce ve dne
tahle měsíc v noci
tahle neprojde cenzurou

Ivan Fontana

22

Vážení čtenáři,

předprázdninový ČAJ nás tentokrát nepozve na nějakou báječnou exotickou dovolenou, ale přináší trojici různorodých příspěvků tří autorů.

Hostem ČAJe je Ivan Fontana, autor pocházející z našeho kraje, který patří mezi současné české nejznámější aforisty.

O svoje moudra s potížemi se stáším se přišel podělit Bohumír Procházka a Pavel Hons nás opět zavede do školy, ještě krátce před prázdninami, jednou z povídek ze souboru Škola základ smrti – tentokrát se budeme věnovat výtvarné výchově.

A potom už nás čekají prázdniny a dovolené, tak si těch pár dní volna užijte třeba i s naším ČAJem!

*Tak dobrou chuť, vlastně DOBRÉ
POČTENÍ!
Váš Václav Franc*

OBSAH ČÍSLA:

Ivan FONTANA

– Aforismy a jiné ... (3 – 8)

Bohumír PROCHÁZKA

- Jak má stáří (ne)výhody (9)

Pavel HONS

- Picasso (9 – 12)

HOST ČAJE:

Ivan Fontana (1946, Jičín) - vl. jménem Mojmir Soukup - píše básně, krátké prózy a sentence, které asi nejvíc „sedí“ literárnímu žánru aforismu. Na svém literárním kontě má několik knížek, např.: Kostky v letu (SNKV v Praze 1989), Klobouk myšlenek (Nakl. Petrklíč 1996), Lidské stíny aneb malé charaktery (Nakl. Petrklíč 1992), Bonmoty a citáty aneb co řekly ženy (Petrklíč 1998), Bonmoty a posměšky (Arista 2003), Básně z listů mladého vína a starého herbáře(2007). Autor získal několik cen a ocenění v četných literárních soutěžích. Kromě knižních vydání má na svědomí cca 600 literárních převážně aforistických sloupků publikovaných v našem i zahraničním tisku. Svoji tvorbou je zastoupen v několika edicích aforismů a myšlenek, např. v Antologii českého aforismu, kterou uspořádali M. Huptych spolu s J. Žáčkem. Autor je členem Obce spisovatelů a Unie českých spisovatelů.

ČAJ pro chvíle pohody

č.22 , červen 2008, ročník VII

Vydáno 5. června 2008 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

Ivan FONTANA

Meandry

Ivan Fontana

Rok je relativní: fiskální, hydrologický, uherský – podle pohromy, kterou přináší.

Řeka zbavena meandrů padá vodopádem.

Inflace je řezačka na dělení majetku.

Nenajde-li se mezi bohatými aspoň jeden blázen – zůstane celá obec chudá.

Lidské společenství se dělí podle schopností, dělítkem je platební neschopnost.

Ani ten, kdo má nos na finance ještě nemusí být bohatý – velký obnos se drží vždy ob jednoho.

Za vše se platí. Zaplatili jsme více za zkušenosti nebo za chyby?

I rozjetá ekonomika má svoji brzdou dráhu.

Člověk se radí častěji se svou peněženkou, než se svým svědomím.

Cash flow s kašnou pro vykoupání městské rady.

Bankovní tunel zn. Chanel.

Eroze finančních toků !

Bohatí darebáci vytvořili finanční bazén, v němž si chladí svědomí.

Všichni víme jak se peníze kutálí, snad proto jsme zavedli poněkud neprůhledný pojem nemovitost.

Nuly jsou valivá ložiska ekonomiky.

Zlato už dávno nestačí finančnímu oběhu – slouží jen jako symbol a neprodejná dekorace.

Bohatství je věž, která má tak úzké schodiště, že se nemůžeme otočit, protože se nevyhneme svému svědomí.

Boháč, jemuž se vrátilo svědomí, by měl vrátit peníze každému koho okradl.

„Kdo šetří má za tři“ konstatoval pan K a v duchu počítal, co mu to vyneslo!

Bohatí se dostanou do nebe jen při inverzi.

Skleněná těžítka

Ivan Fontana

S pytlek peněz jsou vždy nějaké potíže – lepší je mít dva.

Vojevůdce: člověk, který si láme hlavu, jak by jiným zlomil vaz.

Sen falešného humanisty: “zabít dvě mouchy jednou ranou.“

Diplomacie – průzkumná četa vysazená do týla nepřítel.

Málokdo dosáhne svého cíle. Zhruba v půli cesty polovina lidí odpadne a druhá provádí nezbytné korekce.

Není divu, že svět je nespravedlivý - vždyť poslední soud je stále odročován.

Kapitánský můstek je suchá cesta od přístavu k přístavu.

Slapové jevy se projevují za přílivu i odlivu peněz.

Chudák i boháč umírají na stejnou nemoc, ale chudák se nedozví diagnózu.

Bohatství nevzniká z šetření, ale z dlužných úpisů a směnek.
I zákon džungle dovoluje vykvést orchidejím.

Svědění je obálka duše.

Strategie udržitelného rozvoje jednotlivce: udržet se na dvou židlích.

Životní bilance – zvláště její odpočitatelné položky.

Švihadla času

Ivan Fontana

Čas točí vesmírem. ■ Barvy se mění s hodinami dne. ■ Pište paměti, zhodnotíte si život neposkrvřený sklerózou. ■ Špetka humoru převrátí i přesýpací hodiny. ■ Má čas také svou ozvěnu? ■ Inlace je silnější než zuby času. ■ Čas je umírající věčnost. ■ Do sametové revoluce byly tramvaje červené.

Peníze jsou každým dnem lacinější. ■ Z anfasu i profilu mění se politik kilo po kilo. ■ **Jak je možné, že návštěva, která nemá ponětí o času, dokáže hovořit o nekonečnu. ■ Po půlnoci je možné návštěvu požádat, aby se prokázala čerstvou pozvánkou ■ I přesýpací hodiny fungují jako pendlovky. ■ Skepse pomáhá vývoji - vrací nás tam, kde jsme udělali chybu. ■ I memoáry si často žádají mnemotechnické pomůcky. ■ Mladíci hodnotí u žen zkušenost, nikoli léta praxe. ■ Strategie udržitelného rozvoje: aby rozvoj šel aspoň pár kroků před všeobecnou stagnací. ■ Návštěvu, která nemá ponětí o čase, je možno o čtvrté ranní taktně požádat o natažení kukaček.**

Myslitel převažující myšlenky

Ivan Fontana

Ta má váhu, ta ji nemá
ta má význam
ta nesměřuje nikam
tato filosoficky vzato
je sloupem antiky
tato zpívá dvojhlasem
paradoxu a relativity

tahle nahradí Slunce ve dne
tahle měsíc v noci
tahle neprojde cenzurou

Aforismy

Ivan Fontana

Sedmý div světa: DVD. ● V každém člověku je ukryt básník – jako v jeskyni. ● Zákon džungle je Římským právem přírody. ● Co řekne statistika je svaté a změnit to může jen Gallupův ústav. ● Manželství neřeší vztah mezi mužem a ženou, ale udává podmínky soužití. Je to stav, který nevylučuje třetí osobu, ani děti. ● Zkušenost byla zaplácena, ale prodává se dál. ● Můžete dělat s ďábelským nasazením, ale nečekejte andělské zjevení. ● K čemu schopnost číst myšlenky, když se nevyznáme ani sami v sobě. ●

Věda má laboratoře, aby nezničila celý svět najednou. ● Nenechávejte řídit svou kočku – oslňují ji protijedoucí myši. ● Lišák rozum klame tím, že předkládá falešné důkazy. ● Rozum bez svědomí je jako vášně bez lásky. ● I dělicí čára se někdy rozpadne ve zlomkové čáry. ● Chce-li žena změnit muže, ať se předem dohodne s Pánem bohem. ● Žebříček hodnot: hierarchický systém, v němž je každý správcem svého systému. ● Nejdřív komplimenty potom alimenty. ●

V čem se muž může poměřovat s ženou? V ničem, a v čem se žena může měřit s mužem? Ve všem. ● V každém je dítě a v mnohých zůstalo ještě nemluvně. ● Je takové sucho, že už by nebyl žádný výpar, kdyby se neotevřelo šampaňské. ● Demokracie? Jde o to, kterého lidu. ● Zákony harmonie nedovolují falešným hudebníkům vystoupit na pódiu. ● Omyl o sobě řekne všechno – z ryzí upřímnosti. ● Některé chyby stojí na ramenech velikanů. Těžko se hledají. ● Bez literárního agenta by nebylo James Bonda. ● Na internetu se svět rozpíná rychleji než ve skutečnosti. ●

Záchvaty kašle v koncertním sále vedou dirigenty k tomu, aby alespoň jeden člen orchestru byl lékař. ● Proč se forte na piáno nehraje jako piáno-forte ? ● Byla taktovka odvozena od rákosky ? ● Smysl a význam nestojí daleko od sebe, ale zapomínají jeden na druhého. ● Není boha, který by se nezabýval člověkem, i kdyby žil jen v jeho hlavě. ● Z těch, co berou život vážně se rekrutují absolventi vojenských škol. ● Humor je zábradlí nad propastí nudy. ● Ministr obrany nemusí být nutně profesionál, stačí, když přežije volební boj. ● I když jsou mezery v zákonech dilatačními spárami – je stále dost prostoru pro zločin. ● Mezery v zákonech jsou dilatačními spárami civilizace. ● Náš člověk je všude, kromě pekla. ●

Aby se udržel zdravý rozum – musí mít všechny univerzity aspoň 3 měsíce prázdnin. • Chceš, aby ti lidé nezáviděli? Nos takový klobouk, aby ti nekoukala svatozář. • Když už jste opravdu bohatí a platíte daně jako mourovatí, můžete přiznat i ponožky své stonožky. • Dělat z lidí pitomce je krajně neekonomické, proč blbce předělávat na pitomce? •

Chcete se stát milionářem? Nenajímejte si nuly. • V každém člověku je tolik světla, kolik ho nabere. Není to jenom rozum, který sbírá, je to i láska, poctivost, laskavost, smysl pro spravedlnost, pro humor, zkrátka vše, co člověka dělá člověkem. • Jistěže svět existuje nezávisle na našem vědomí, ale je to mozek, který vytváří paralelní svět osídlený lidmi. • Články řetězu neví nic o nesvobodě - drží, dokud jsou pevné. • S přibývajícím svíčkami na dortu roste i šance stát se voskovou figurkou. • Vtip stárí je v tom, že elixír života je třeba užívat už v mládí. •

Webové sítě jsou jen baldachýnem nemocné doby. • Změna klimatických podmínek v pekle je antropogenního původu – mnohem více hříšníků má hroší kůži. • Těch, co žijí na vysoké noze přibývá. Do této společnosti se vkradli i chudáci na chůdách. • Složenky nahradily výběrčí daní – chybí už pouze důtky a karabáč. • Večírek se sklenkou v ruce nepředpokládá zasedací pořádek. • Dům, který nemá tajnou místnost nebo aspoň skrytý vchod nemůže být užíván diplomatickým sborem. • Morální zábrany jsou prvním stupněm ochrany přírody. • Návštěvu, která nemá ponětí o čase, je možno o čtvrté ranní taktně požádat o natažení kukaček. •

Holá pravda se dnes nenosí – vše je jen snůška lží. • Na konci světa dosáhne virtuální realita absolutní cenu. • Přehnat se dá všechno – i rychlost. • Zlatokopové položili základní kámen bankovníctví. • Pochopit svět znamená, alespoň něčemu uvěřit. • Omyly jsou schody k pravdě a pravda leží hluboko pod zemí. • Pravda je konstrukce z nerezavějící oceli. • Žil s pravdou – na psí knížku. • Strom poznání roste v atmosféře pravdy. Škoda, že v letech lží dosahuje největší přírůstek. •

Neříkal pravdu – psal si denník. • Pravda je slabá náplast na neduhy světa. • Lež má krátké nohy, ale má permanentku na všechny dopravní prostředky. • Pravda je pravda, ale je také věcí diskuse. • Katalog chyb pro nepoučitelné. • Dva roky prázdnin - i pro učitele. • Česká ulička: Ode zdi ke zdi. • I síto dějin mění své oko. •

Smrtka má volný přístup ke všem vojenským řádům. • I když se chytré hlavy spolčí, zvolí si za předsedu stejně největšího hlupáka. • Ministerstvo obrany je vrátnicí vojenského muzea. • Nikdo neví, kde je pramen hlouposti, přitom každý pil z jeho prsu. • Trpělivost přináší růže – mnohdy i s cenovkou. • Svobodu slova. Modleme se, aby se myšlenky dostaly ke slovu. • Snoubenka a snowboard. • Nacházím ztracenou nit', ale zcela jiné barvy. Začíná nový příběh. •

I slepé náboje si našly své oběti. • V ráji padly první iluze, výstřely až na zemi. • Veřejnost je množina bez nás. • Inkoust je nit' románu. • Kámen ze srdce nepadá daleko od hrobu. • Dům musí mít aspoň jeden okenní parapet a práh, o nějž zakopneme do postele. • Setkání třetího druhu – doména Arcimbolda. • I smrtka má někdy žízeň po životě. • Nota je labuť. • Sedmé nebe a jeho svatý integrál. • Archivní víno: pravda uložená k ledu. • Co není v archivech, je možno ještě nalézt na původním místě. • Šťastný pád. Upadl rovnou do snu. • Polní láhev seržantky Ráchel s rozkazem nevzdat se za žádných okolností. • Tuň je nejhlubší v odrazu. • Sluneční ručky s diamantovými náramky a aduláry v úplňku. • Vybělené kostry: hygiena přírody. • Flažolety: zpívající kytary. •

Nad parapetem o přítomnosti

Neznáme počátek světa, nebyli jsme při něm, nebyli jsme ani jeho svědky. Kdybychom natáhli nit' od počátku do konce, nevěděli bychom kde se nalézá ten pomyslný uzlík naší přítomnosti. Byl by na začátku, uprostřed či kdesi na konci? Ne, to nevíme a snad se i musíme smířit s tím, že se to ani nikdy nedovíme.

„Co je cílem našeho bytí?“ klade si otázku filosof. Je nám dáno žít v přítomnosti a proto jsme povinni ji alespoň v kostce zaznamenat. Přítomnost je stále rychlejší, akceleruje. V paměti minulosti zanechává čím dál jemnější a mělčí stopu.. Jednou, snad s naším posledním výdechem, záznam ustane.

Dědictví je nutno ctít a udržovat. Přirovnejme minulost ke koulí o přitažlivosti 5G, v níž roste gravitace a jejíž hmota nabývá na hmotnosti. Koule mění podstatu, aby se nerozpadla. Je to jako s Exupéryho lampářem, který už dávno nestačí zhášet, ani zapalovat. s tím rozdílem, že Země se stává černou dírou, která nakonec pohltí i svůj zelený povrch. Zázrak života tkví v přítomnosti, v jejím uchopení a osvojení. Život je vonným květem galaxie. Minulost je jemná rytinka která se pomalu vytrácí, jako polední obraz tajícího květu na okenní tabulce, který je nahražován lidskou tváří.

Metafory

Ivan Fontana

Silou úplňku měsíc razí své stříbrné mince.

Slova jsou okna chrámů, věty jejich monstrance a metafory oltáře.

Zdi jsou sešity pouliční poezie.

Světla mělkých jezer: lekníny.

Poušť, pokus přírody o nový začátek.

Boží muka na rozcestí mimozemšťanů.

Umělecké styly: způsob jak vyvětrat jeskyni poté, co jsme chytli mamuta.

Sandál: dlouhá sluneční cesta.

Spínací špendlík nemá hlavičku, ale může se stát drahým šperkem.

Jsou muži s motýlkem nočními motýli?

Umění je umění dívat se na svět bez předsudků.

Absolutní pravda je stav, v němž se z myšlenkových vírů stávají zmrzlinové kornouty.

Mozek zelené přírody: květák nebo brokolice.

Moderní umění je to, co rozděluje veřejnost na snoby a ty druhé.

I umění žít čeká na svou retrospektivní výstavu.

Reklama je umění objevit stepující asteroid.

Sváteční řidič skládá zkoušku ve fraku s motýlkem.

Auto se střešním oknem je jako akvárium se snorklem

Nuda je základ uměleckého průmyslu.

Žába na prameni – majitelka ekologického baru.

Pobřeží: čára oddělující vodíkové můstky od sukní pevniny.

Zlomky a vitráže

Ivan Fontana

Řeči na ruby se dají poslouchat z obou stran. Orbis pictus – poslední jednání. Psací stroj s černou páskou na oči. Mladý literární grafoman píše, dokud má papír barvu mléka. Nakladatel je advokátem autora. Čtenář jeho soudcem. Předmluva knihy je vodopád tekoucí pozpátku. Knihy se nerozdávají – rozdávají se literární ceny. Dobrá akustika filtruje nevhodná slova.

Svobodu slova, včetně myšlenek. Ve společnosti nemá nikdo předem rozvázaný jazyk. Proto se každý večírek začíná přípitkem. Důkaz rozvoje městského plánu: vozový park. Omyl je zatoulaná chyba. Paličkovaný ubrus – pěkně umanutý. Literární agenti tvoří tajnou službu kritiky. **Biologie je věda o životě bez filosofie. Nos: šibenice na věšení bulíků.**

Právo snít mají všichni, ale jen politici musí své sny realizovat. Filosof je básník připoutaný k zemi. Pravdy jsou neměnné – stačí se ohlédnout zpátky. Obec čtenářů se stále zužuje, až splyne s obcí spisovatelů. Boj za pravdu nebo jejím jménem? Chytrost nejsou žádné čáry, ale kouzlo osobnosti je vždy vítáno. Obilné zrno má v době sucha platinové pluchy.

Kormidelní kolo kopíruje zakřivení země. Smrt diktuje v esperantu. Jedinec se správnou orientací stojí jednou nohou v lochu, druhou v pekle a nosem míří do nebe. Jedinec se špatnou orientací stojí také jednou nohou v kriminále, druhou také v pekle, ale nos strká do všeho. Bednový písmo – kaligrafie pro export. I soběstačnosti někdy nezbyvá než statečnost. Rekordman ve skoku do výšky nesmí věřit gravitaci. Až počítač napíše román, najde korektora? I rekordmani obřích můstků skáčou ve vyjetých kolejích. Cash flow s římským akvaduktem.

© Ivan Fontana, 2007

JAK MÁ STÁŘÍ (NE)VÝHODY

Bohumír PROCHÁZKA

Nejlépe se vysvětlí věc při jízdě metrem. Přistoupíte, pověsíte se nad sedadlo, půvabná dívka vám uvolní místo k sezení. Odpočinete nohám, pravda. Ale přijdete při tom o onen úžasný výhled z výšky, který od jara do podzimu skýtá móda dekoltoových trik u dobře živené současné ženské populace.

Tak to jsou paradoxy stáří. Jsi stařec a nemáš, nebo si hraješ na frajera – a bolí tě nohy. Ještě poněkud zpestřené tím, že o neviděném ale tušeném máte možnost ve své fantazii popřemýšlet. Vzpomínat. Jednak máte v tomhle věku poněkud čas a taky určité životní zkušenosti, že, pánové – taky jsme byli mladí. Oblast polokoulí jakoby zůstala v dlani obtisknuta. Ostatně – není ono to vzpomínání a fantazírování vlastně nejlepší? Jednak z něho nemůže být žádný průšvih, druhdak stejně se už na nic nezmůžeme.

Nějaké ty drobné radosti vždycky a ledaskde se najdou. Jsou jiné, než bývaly. Objevujeme kouzlo dobré společnosti. Pro naši stařeckou upovídánost, pro časté opakování již několikrát vysloveného, mnoho o nás lidstvo, ba dokonce vlastní rodina, nestojí. A tak si zbýváme sami se sebou. Není to nádhera, smím-li já pobývat s tak moudrým a duchaplným člověkem, jako jsem já? Nikdo mi neodporuje, nikoho nemusím o ničem přesvědčovat. Stařecká modrost prosvětlí ty chvíle já s já.

Další radostí je pro někoho tak banální záležitost, že ještě jsem. Ne, teď nemyslím takové ty mrzké, jako že sousedovi chcipla koza, nebo mu někdo poškrábal auto. Ale třeba to, že se ráno probudím – a smím se probudit. Dokonce i vstát, byť s obtíží. Dojít pro housky, nebo sníst ty tvrdé, co zbyly od včera. To je výhodné, protože naskýtá se příležitost setřít ženu, že má tvrdé housky. Pak přečteme noviny – a zas máme na co nadávat. A tak dále. A tak dále. Jak se nám ten život krásně žije!

Vždyť máme štěstí. Nemusíme do důchodu až v pětapadesáti jako chudáci dosud mladí současníci. A žijeme v nejlepším období naší země, v jakém jsme kdy žili, jak říká náš pan prezident. Kéž by nám ho parlament zachovati ráčil, abychom ještě pět roků takhle mohli žít.

PICASSO

Pavel HONS

Pracovní náplň hodin výtvarné výchovy je na základních školách většinou velmi úzce vázána na roční období. Běžně to probíhá tak, že na jaře se pracuje s někomu vyfouknutými dutými vejci, která se nejrůznějšími způsoby barví či jinak znehodnocují. Na podzim jsou naproti tomu ústředním bodem zájmu odumřelé a do různých barev či tvarů seschlé listy některých stromů. Výhodou tohoto období je, že potřebný materiál můžete snadno nasbírat i těsně před vyučováním v bezprostřední blízkosti školní budovy. V zimě se pak veškerá výtvarná práce točí kolem fragmentů větví jehličnanů, tajně utrhaných či uřezaných cestou do školy z nejrůznějších jak planě rostoucích, tak i starostlivými majiteli pečlivě opatrovaných a šlechtěných smrků, jedlí či borovic. V lepším případě se ale vyučující může spokojit i s méně namáhavým, a proto také velmi

oblíbeným vystřihováním papírových vloček a jejich nalepováním na okenní tabuli za účelem jejího domnělého zkrášlení. Vzhledem k značně omezené fantazii učitelek se pak tyto tři, od ročních období odvislé, druhy výtvarných činností rok co rok pravidelně opakují, a to prakticky od první až do deváté třídy. Jakékoliv vybočení ze zaběhnutého řádu je proto vždy ze strany žáků vítáno, obzvláště pak je-li jim výjimečně dovoleno vyrobit výtvarné dílo na volné téma a libovolnou technikou. Přesně to byla nyní nucena učinit i Sandra Mrožová, neboť její zásoba tradičních zadání byla pro tuto sezónu už definitivně vyčerpána.

„Takžé, můžete si nakreslit co chcete, můžete to kreslit temperama, vodovkama nebo jenom tužkou nebo jak to chcete, ale upozorňuju vás, že si to od všech pak vyberu a oznámkuju si to, tak tam nechci vidět žádný blbostě a dejte si na tom záležet!“ oznámila Sandra třídě a potom se uvelebila za katedrou, otevřela časopis a začala si prohlížet obrázky. Měla tyto hodiny výtvarné výchovy ráda. Vždy stačilo jen zadat žákům práci, čas od času, když stoupla hladina hluku nad přiměřenou úroveň, na ně varovně zařvat několik nadávek a na konci hodiny zhotovená díla náležitě zkritizovat. Nutno dodat, že Sandra Mrožová svými kritikami žáky rozhodně nešetřila, a ač sama byla schopna nakreslit jedině jednoduchý obrázek psa, vypadajícího ovšem jako sedminohé prase požírající dvoupohlavního indiána se záchodovou mísou na hlavě, jehož siamské dvojče, nesoucí na zádech bagr, si právě autooperativním zákrokem odstraňuje slepé střevo, jen zřídka kdy hodnotila předložené výkresy známkou lepší než tři minus.

„No to snad nemyslíš vážně!?“ řvala na Stanislava, když jí po necelých patnácti minutách od zadání práce odevzdával kresbu zhotovenou za použití techniky mezi odborníky známé pod názvem „Pár čar, a je to!“ s nadějí, že teď už nebude muset do konce hodiny nic dělat.

„Za tohle ti dám leda tak akorát pětku a bude to! Tak jestli nechceš na konci roku propadnout z výtvarné výchovy, tak koukej nakreslit něco pořádného!“

Stanislav se jí sice snažil přesvědčit, že se jedná o mistrovské dílo nového uměleckého směru nazývaného „absurdní minimalismus“, ale nakonec mu nezbylo nic jiného než rezignovat a vrátit se naštvaně zpátky do lavice. Sandra Mrožová se ho po chvilce zamýšlení ještě zeptala, co že si vlastně představuje pod takovým pojmem „absurdní“, ale odpovědi se jí raději nedostalo. Stanislav se pustil do vytváření nového výkresu. Jako předlohu použil obraz zachycující radostné zemědělce pracující na poli, který zde na stěně zjevně visel už nejméně čtyřicet let. Ač se Stanislav snažil sebevíc, stále jeho vlastnoručně vyráběná kopie působila spíše jen jako určitý pokus o skloubení kontrastních neslučitelných prvků v jediné podivné dílo socialistického surrealismu.

„Tak to můžu rovnou zahodit!“ konstatoval suše, když si v napřážené ruce zkontroloval z větší dálky celkový vzhled svého nového výkresu. „S tímhle mě zase vyhodí nebo mi přinejlepším dá tak čtyřku.“

„Ta by nebyla spokojená, ani kdybys jí přinesl obraz od Rembrandta,“ potvrdil mu jeho pesimistické úvahy ze sousední lavice Kristián.

„Copak Rembrandt, ale co by asi říkala třeba na takovej obraz od Picassa, to bych rád viděl...“ připojil se do rozhovoru Petr.

„Sakra, to není vůbec špatnej nápad!“ usmál se najednou Stanislav. „Napadla mě užasná věc, počkejte si na příští výtvarku, uvidíme, jestli je Mrožová opravdu tak blbá, jak vypadá!“

„Tak myslím, že v tomhle už máme všichni dávno jasno,“ odpověděl na nadhozenou otázku pobaveně Stanislav.

„Myslet znamená hovno vědět!“ zařvala na něho od tabule Mrožová, která zaslechla útržek jejich dialogu. „A nebavte se tam, nebo vám dám poznámku!“ dodala ještě svoji

oblíbenou výhrůžku. To už ale začalo naštěstí zvonit a Sandra raději rychle ukončila hodinu, neboť si chtěla co nejdříve pochutnat na kávě ve svém kabinetu.

„Takže kdo to dneska nestihnul dodělat,“ informovala žáky, „tak to odevzdá příští týden, ale to už je opravdu poslední termín, a kdo to příště nebude mít hotový, tak dostane jednoduše pětku!“ Po těchto slovech sbalila svoji hromadu obrázkových časopisů, kterou do podobných hodin standardně nosila, a odebrala se vstříc brzkému kofeinovému potěšení.

Týden byla dost dlouhá doba, která Stanislavovi plně dostačovala k dokončení příprav nutných k provedení jeho vědeckého experimentu, který měl s jednoznačnou platností definitivně prokázat Sandřinu orientaci v otázkách výtvarného umění.

Po prohledání internetu musel Stanislav konstatovat, že Google nenašel žádný vhodný snímek Picassova obrazu v potřebné kvalitě a rozlišení. Byl proto nucen sáhnout ke klasičtějšímu způsobu zhotovení svého experimentálního výkresu. Ve školní knihovně vyhledal obsáhlou Encyklopedii moderního umění, která se pod písmenem „P“ jenom hemžila velkoplošnými reprodukcemi Picassových obrazů. Stanislav z nich několik vybral, především ty, o kterých předpokládal, že se Sandře Mrožové nebudou pro svoji nonkonformitu ani trochu líbit. Doma je pak odpoledne v klidu naskenoval a po vytištění na inkoustové tiskárně si je spokojeně prohlédl. Nedalo se sice říct, že by byly od skutečných maleb k nerozeznání, ale to patřilo k experimentu. Pokud všechno dobře dopadne, Sandra je skutečně bude považovat za reálné výkresy.

Konečně nadešla další hodina výtvarné výchovy, na kterou se tentokrát výjimečně řada žáků v napjatém očekávání výsledků experimentu velice těšila. Sandra Mrožová vešla do třídy, položila svá pestrobarevná bulvární periodika na katedru a připomněla žákům, že dnes musí odevzdat své dokončené výkresy. Teď nastala Stanislavova chvíle. Zatímco se zbytek třídy pustil do většinou jen předstírané práce na svých dílech, zvedl se a se slovy, že si výkres připravil doma, předal Sandře k posouzení výtisk Picassova obrazu Les Meninas. Ta, jakmile ho jen spatřila, zlověstně přimhouřila oči a pak se na Stanislava nepřítelně rozeřvala:

„Tak ty si ze mě budeš dělat nějaký srandičky jo?!“

V této chvíli se skutečně zdálo, že Sandra opravdu není tak blbá, jak se až doposud všem žákům jevila. To se ale mělo už v další vteřině jednou provždy změnit.

„Takovádle čmáranice! Kdo to kdy viděl?!“ nadávala na donesený výtvar. „Celý přeplácáný je to, a co je tadyto v rohu, co to má znamenat? To kreslilo nějaký tříletý dítě, nebo co? Ty si ze mě nebudeš dělat srandu, támle si sedneš a do konce hodiny namaluješ něco pořádného!“ ukázala Stanislavovi na jeho lavici a vrazila mu výkres do ruky.

„Podle mě je to ale kvalitní obraz...“ začal Stanislav lehce namítat.

„Ty mě tak budeš poučovat!“ vyprskla Mrožová. „Ty zrovna, ty tomu tak rozumíš! Já ti říkám, že to přemaluješ, nebo ti dám za pět a už se s tebou nebudu vůbec bavit, jasný?“

Mrožová se znovu zabořila do časopisu a Stanislav se se spokojeným úsměvem vrátil do lavice.

„Vyšlo to perfektně, je úplně blbá,“ zašeptal vesele Petrovi. „Za chvíli zkusíme Volume two!“

Asi po deseti minutách usoudil, že nastal ten pravý čas. Vytáhl z tašky druhý obraz, tentokrát Picassovy proslavené Slečny avignonské. Zvedl se a opět ho donesl ukázat Sandře. Ta, překvapená podezřele krátkým časem od jeho poslední návštěvy zvedla nedůvěřivě oči od časopisu.

„Hele, hele!“ začala zostra, „já snesu hodně, ale co už je moc, to už je moc! Vyhod’ tu prasárnu, ani to neumíš pořádně nakreslit, tadyten má hlavu, jak já nevím co, voči maj

všichni nakřivo..., podej mi žakovskou knížku, napíšu ti tam pětku a rovnou i poznámku!“

„Ale to je Picasso!“ prohlásil vítězoslavně Stanislav.

„Mě ty vaši Pokémoni nezajímaj!“ sprážila jeho nadšení Mrožová. „A podej mi tu žakovskou, nebo ti mám dát rovnou důtku třídního učitele?!“

V tu chvíli ale vstoupil nečekaně do třídy ředitel.

„Sednout,“ pozdravil žáky tradičním pedagogickým způsobem. „Paní Mrožová, zmizely mi ze stolu v ředitelně nějaké peníze, nepůjčila jste si je zase náhodou...?“ Vtom se ale zarazil nad obrazem, který Sandra držela v ruce. „Hm..., zajímavý kubistický obraz, to je Picasso, pokud se nemýlím?“

„Ano, připravil jsem si tuto reprodukcí jeho slavného díla, abychom si ji mohli pověsit na nástěnku a obdivovat tak práci jednoho z největších mistrů výtvarného umění dvacátého století,“ využíval naskytnuté příležitosti Stanislav.

„To je chvályhodné,“ ocenil jeho snahu ředitel. „Takový aktivní přístup žáků jedinec vítáme. Tady paní učitelka ti rovnou napíše pochvalu do žakovské knížky.“

Sandra mezitím jen tiše zuřila, a když jí Stanislav se širokým úsměvem podal svoji žakovskou knížku, vyškrábala do ní se zatnutými zuby cosi jako: „Pochvala z obraz.“

„Kde jsi tu reprodukcí vůbec našel?“ obrátil se ředitel zpátky na Stanislava.

„V Encyklopedii moderního umění ze školní knihovny. Doma jsem to naskenoval, vytisknul a přinesl.“

„Vidíte,“ rozzářil se ředitel nadšením. „Není to radost mít ve třídě takové žáky? Sám si dá tu práci, že vyhledá v knize hodnotné dílo, ve svém volném čase ho zpracuje a donese do školy, jen proto, aby se se svými kamarády podělil o zážitek z pohledu na tento přelomový obraz a poskytl jim tak radost a potěšení. Z něho byste si měli vzít příklad!“ Otočil se zpátky na Mrožovou. „A s vámi to proberu později, nebudeme to řešit tady před vašimi spořádanými žáky. Ale počítejte s tím, že jestli jste to byla zase vy, tak tentokrát vám to už tak lehce neprojde. Sbohem!“ a odešel.

Třída se spokojeně pochechtávala, potěšená totální porážkou Sandry Mrožové. Ta to ale na sobě evidentně nechtěla nechat znát:

„Si nemyslete, že jsem to nevěděla, že to je ten – Pikačo. Já jsem vás jenom zkoušela!“

Ale napravit si svoji reputaci u žáků už nedokázala. Stanislav nakonec odevzdal svůj výkres se zemědělcí z minulého týdne. Sandra, která si nebyla jistá, zda se opět nejedná o obraz nějakého slavného umělce, mu raději dala jedničku, než aby se zase nechala zesměšnit před celou třídou. Ostatně připadalo jí, že takový obraz už určitě někde viděla... Jenom si právě teď nemohla vzpomenout kde...

Když skončila hodina, Sandra si místo uklidňujícího doušku kávového smrt'áka dopřála jen řádně rozrušený běh do školní knihovny, kde za udiveného přihlížení jejího personálu začala nepřičetně vyhazovat z okna všechny knihy z regálu označeného nápisem „Moderní umění“ s odůvodněním, že:

„Sou tam jen samý blbostě!“